Raadsvoorstel
Openbaar

Onderwerp
Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp (herstelbesluit)

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg	**Collegebesluit**	18 november 2025
Portefeuillehouder	G. Visser	**Behandeldatum Raad**	
		Status	Openbaar

Samenvatting
De Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp is kritisch herzien op inhoud, leesbaarheid en samenhang. Deze wens bestond al langere tijd bij het college en de Raad. De Raad wordt gevraagd de verordening vast te stellen.

Voorstel

1. Raadsvoorstel ‘Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp’, collegebesluit 28 oktober 2025, in te trekken en te vervangen door raadsvoorstel ‘Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp’, collegebesluit 18 november 2025 (herstelbesluit).
2. De Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Nijmegen (bijlage 1) en het overzicht van wijzigingen (bijlage 2) vast te stellen, met als belangrijkste wijzigingen:
    a. De uitwerking van de begrippen gebruikelijke hulp en eigen kracht in het kader van de Jeugdwet zijn geactualiseerd;
    b. De herijkte systematiek achter de hoogtes van alle pgb-tarieven is toegevoegd;
    c. De kwaliteitscriteria voor pgb-aanbieders zijn vernieuwd.

Aanleiding
Dit voorstel (herstelbesluit) wordt opnieuw voorgelegd, omdat de informatie zoals opgenomen onder kanttekeningen gewijzigd is.

Al langere tijd bestaat breder de wens om de verordening kritisch door te lichten op inhoud, leesbaarheid en samenhang van de verordening, ook ten opzichte van de beleidsregels 2026 en de communicatiemiddelen van de gemeente Nijmegen en door de gemeente aangewezen verwijzers. Met dit voorstel geven we invulling aan deze wens en wordt een herziene verordening (bijlage 1) met daarbij een overzicht van wijzigingen (bijlage 2) voorgelegd aan de Raad.

Met de herziening zijn dusdanig veel onderdelen van de verordening gewijzigd dat het efficiënter is de verordening in zijn geheel opnieuw vast te stellen. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de wijzigingen. Naast de meer inhoudelijke in dit raadsvoorstel benoemde wijzigingen, gaat het daarbij voornamelijk om actualisaties en redactionele wijzigingen.

Relevante besluitgeschiedenis
Besluiten die relevant zijn voor dit raadsvoorstel zijn:

- Collegevoorstel, 29 oktober 2024, Tarieven ambulante Wmo- en Jeugdhulp, Verordening maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Nijmegen 2025 (Document Nijmegen - Toelichting Wijzigingsbesluit Verordening maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp 2025 - iBabs Publieksportaal)
  In dit collegevoorstel is aangegeven dat er in 2025 aan de toezeggingen tot herziening van de verordening en een technische toelichting aan de raad wordt voldaan.
- Raadsinformatiebrief, 6 december 2024, reactie op de technische vragen raadsvergadering 27 november 2024 omtrent de Verordening Wmo en Jeugdhulp 2025 (Document Nijmegen - Raadsvoorstel Verordening maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Nijmegen 2025 - iBabs Publieksportaal)
- Raadsvoorstel, 18 december 2024, Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Nijmegen 2025 (Document Nijmegen - Raadsvoorstel Verordening maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Nijmegen 2025 - iBabs Publieksportaal)
  - Amendement: 'Hoed u voor overbelast bij draagkracht en draaglast' (Document Nijmegen - Amendement Hoed u voor overbelast bij draagkracht en draaglast! - iBabs Publieksportaal)
  - Motie: 'Verandering moet je monitoren' (Document Nijmegen - Motie Verandering moet je monitoren - iBabs Publieksportaal)
  - Motie: 'Zorg dat je het snapt' (Document Nijmegen - Motie Zorg dat je het snapt - iBabs Publieksportaal)

Beoogde impact: wijziging kaders
Vaststellen van de verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp van de gemeente Nijmegen zodat er vanaf 1 januari 2026 met duidelijkere kaders gewerkt kan worden. De verordening is het kader van de gemeente Nijmegen om aan het volgende doel te voldoen: 'We zorgen dat volwassenen/kinderen/gezinnen tijdig passende hulp ontvangen op grond van de Wmo en de Jeugdwet.'

Argumenten

1.1 De uitvoering van het herstelbesluit pakt voordeliger uit voor budgethouders
In het verder uitwerken van de pgb-overgangsregeling, zoals opgenomen in het eerdere voorstel, werd duidelijk dat deze nadeliger zou uitpakken voor budgethouders dan veronderstelt. Voor meer budgethouders zou het risico ontstaan dat zij in 2026 onvoldoende budget hebben om hun hulp te financieren tot het moment van herindicatie. Dit betekent dat de informatie onder kanttekeningen is gewijzigd ten opzichte van het eerdere voorstel.

2.1 De Raad is bevoegd om de verordening vast te stellen.
In de eerdergenoemde besluiten zijn verschillende toezeggingen gedaan aan de Raad. Dit zijn:

- Bij de herziening wordt gekeken naar een passende opzet, waarbij ook voorbeelden van verordeningen in andere gemeenten worden bekeken;
- Er zal aandacht zijn voor het vergroten van de leesbaarheid van de verordening;
- Er zal meer verduidelijking komen in de begripsbepalingen;

- Er wordt een technische toelichting voor de Raad verzorgd en ter voorbereiding hierop wordt de evaluatie van toegevoegde begrippen en artikelen in de verordening gepresenteerd;
- Adviesorganen worden betrokken bij de herziening. De adviezen worden zorgvuldig meegenomen in het proces;
- Input van andere aangrenzende beleidsterreinen, zoals de sociale basis, zullen betrokken worden in het herzieningsproces.
- De verordening wordt in toegankelijke taal, afgestemd op de doelgroep, via meerdere kanalen verspreid.

In de totstandkoming van de verordening is aan alle toezeggingen voldaan. Enige uitzondering is de laatstgenoemde toezegging. Vanaf Q4 2025 wordt er invulling gegeven aan deze toezegging om de verordening in toegankelijke taal, afgestemd op de doelgroep, via meerdere kanalen te verspreiden (zie vervolg).

2.2 De samenhang en leesbaarheid van de verordening is sterk verbeterd.
De inhoud van de verordening is teruggebracht tot datgene dat strikt genomen in de Verordening moet staan. Zo zijn vrijwel alle herhalingen uit de Wmo 2015 en Jeugdwet verwijderd, zijn begrippen gestroomlijnd, is informatie uit bijlagen zoveel mogelijk in de verordening zelf opgenomen en zijn tekstueel veel artikelen herschreven. De herziening betekent ook dat de leesbaarheid van de verordening sterk is verbeterd.

2.3 Met de geactualiseerde uitwerking van gebruikelijke hulp en eigen kracht in het kader van de Jeugdwet hebben verwijzers, zorgaanbieders en inwoners transparante handvatten om hierover het gesprek te voeren.
In de verordening (artikel 9) is de samenhang tussen de begrippen eigen kracht, (boven)gebruikelijke hulp, draagkracht en draaglast in het kader van de Jeugdwet verduidelijkt. Verder zijn de richtlijnen (bijlage 1 verordening) voor gebruikelijke hulp geactualiseerd en zijn er richtlijnen voor eigen kracht toegevoegd. De actualisatie van gebruikelijke hulp is grotendeels gebaseerd op het rapport ‘Opgroeien en opvoeden, normale uitdagingen voor kinderen, jongeren en hun ouders’ van het Nederlands Jeugdinstituut waarin staat beschreven welke hulp van ouders nodig is voor gebruikelijke ontwikkelingstaken, opvoedingsopgaven en uitdagingen. De richtlijnen voor eigen kracht zijn gebaseerd op de uitvoeringspraktijk van de Buurtteams Jeugd en Gezin en de gemeente. De uitwerking is ook getoetst bij de adviescommissies. Belangrijk om op te merken dat de richtlijnen altijd door een deskundige en afgestemd op de individuele situatie worden toegepast.

2.4 Door de systematiek van de pgb-tarieven op te nemen in de verordening vergroten wij de transparantie en uitvoerbaarheid van de pgb-tarieven.
Door de systematiek voor alle maatwerkvoorzieningen op te nemen in de verordening, hoeven de pgb-tarieven niet langer jaarlijks door college en/of raad te worden vastgesteld. Hiermee wordt de jaarlijkse inrichting van de pgb-tarieven veel beter uitvoerbaar. Ook de keuze voor een vast indexatiemoment, afgestemd op de indexatie van de tarieven van gecontracteerde aanbieders en het minimumloon, draagt hieraan bij. Ook worden de pgb-tarieven, door publicatie hiervan op de gemeentelijke website (zie vervolg), eerder inzichtelijk voor budgethouders.

2.5 Met de herijkte pgb-tarieven voldoen wij aan verschillende wettelijke verplichtingen.
Voor alle pgb-tarieven met uitzondering van woningaanpassingen, hulpmiddelen en vervoersvoorzieningen is de systematiek voor de hoogtes van pgb-tarieven herijkt. Met de herijking voldoen wij aan onze wettelijke plicht om toereikende tarieven te betalen voor pgb en deze tarieven transparant tot stand te laten komen.

De tarieven voor pgb-aanbieders zijn na onderzoek bij andere gemeenten en gesprekken met interne- en externe financiële experts afgeleid van de tarieven betaald aan gecontracteerde aanbieders. Op basis van de verschillen tussen de dienstverlening van pgb-aanbieders ten opzichte van gecontracteerde aanbieders, is het pgb-tarief vastgesteld als percentage van het gecontracteerde tarief.

De tarieven voor het sociale netwerk zijn gebaseerd op het van toepassing zijnde wettelijke minimumloon vermeerderd met een opslag voor vakantietoeslag en werkgeverslasten. De opslag voor werkgeverslasten is nieuw en een gevolg van de wijziging van de wet Regeling dienstverlening aan huis (Rdah) die budgethouders in 2026 verplicht om in meer situaties werkgeverslasten te betalen. Het hanteren van het minimumloon als grondslag is niet nieuw, maar betekent wel een wijziging voor Wmo. Dat dit een wijziging betekent voor Wmo, is het gevolg van gerechtelijke uitspraken. Vanaf 2024 zijn wij als gevolg van een gerechtelijke uitspraak (16 augustus 2023) de Wmo-tarieven gaan baseren op de hoogste periodiek van de van toepassing zijnde cao. Gevolg hiervan is dat iemand uit het sociaal netwerk een hoger uurtarief kon ontvangen dan een opgeleide professional werkzaam voor een aanbieder. In een recente uitspraak (30 september 2025) is deze uitspraak gecorrigeerd en is bevestigd dat het minimumloon mag worden gehanteerd als grondslag. Dit sluit aan bij de door de wetgever voorgestane en eerder door de gemeenteraad wenselijke geachte tariefdifferentiatie tussen personen uit het sociale netwerk en opgeleide zorgprofessionals.

2.6 Met de actualisatie van de kwaliteitscriteria voor pgb-aanbieders ontstaat er een hanteerbaar overzicht aan eisen voor budgethouders, pgb-aanbieders en de gemeente.
De kwaliteitscriteria gesteld aan pgb-aanbieders zijn op basis van de ervaringen vanuit inkoop- en handhavingstrajecten geprioriteerd tot de belangrijkste- en meest van toepassing zijnde kwaliteitscriteria. Er wordt niet langer verwezen naar de contracten met gecontracteerde aanbieders waarin veel meer eisen staan opgenomen dan van toepassing op de pgb-aanbieder (bijv. rondom samenwerking met de gemeente).

Kanttekeningen

2.1 De wetswijziging Rdah (Regeling dienstverlening aan huis) en pgb-tarieven 2026 zijn niet per 1 januari 2026 te implementeren.
Budgethouders hebben recht op een toereikende hoogte van het persoonsgebonden budget. Het is gebruikelijk dat budgethouders in december een brief van ons ontvangen waarin wij de hoogte van het budget voor het volgende kalenderjaar vaststellen.

Door de huidige registratie van pgb's is het niet mogelijk om in de administratie te differentiëren tussen professionele pgb's (tarieven stijgen), informele jeugd-pgb's (tarieven stijgen, kosten budgethouder stijgen) en informele Wmo-pgb's (tarieven dalen, kosten budgethouder stijgen). Het is daarnaast, doordat de gemeente in december/januari

overstapt naar een nieuwe administratieve applicatie, niet mogelijk deze differentiatie vóór 1 januari 2026 alsnog te registreren. Dit betekent dat het niet mogelijk is om per 1 januari 2026 alle pgb's zorgvuldig en juist aan te passen.

Tegelijkertijd kan er voor veel budgethouders die hulp inkopen in het sociaal netwerk niet worden volstaan met het hanteren van de 2025-tarieven en budgetten tot het moment van herindicatie. Door de wetswijziging Rdah moeten deze budgethouders namelijk werkgeverslasten betalen per 1 januari 2026. Sommige budgethouders hebben daardoor onvoldoende budget om hun hulp tot het moment van herindicatie in 2026 (of later) te financieren, ook als zij per 1 januari 2026 het loon baseren op de 2026-tarieven (minimumloon in plaats van cao-loon).

Er is een overgangsregeling nodig om alle 2026-budgetten te differentiëren en conform het raadsbesluit vast te stellen. Deze overgangsregeling is, door de wetswijziging Rdah, noodzakelijk ongeacht wat de Raad besluit over de verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp.

Uitgangspunt voor de werkwijze is dat het 2025-budget als voorlopig budget beschikbaar wordt gesteld en dat in Q1 2026 het budget wordt bepaald conform het raadsbesluit. Gemiddeld zal er ruimte zitten in de budgetten van budgethouders om de hulp in Q1 te financieren. In 2024 gebruikten budgethouders namelijk 80% van de toegekende budgetten. Deze werkwijze geeft budgethouders ook ruimte om afspraken met hun pgb-aanbieder aan te passen.

Budgethouders worden uiterlijk in de eerste week van december geïnformeerd over de 2026-tarieven en de wijze waarop de 2026-budgetten worden vastgesteld. Budgethouders worden gevraagd hun loonafspraken aan te passen op de nieuwe tarieven. Ook wordt budgethouders gevraagd zich bij ons te melden als dit niet tijdig mogelijk is en zij daardoor onvoldoende budget hebben om de hulp in Q1 te financieren. Budgethouders ontvangen in februari een brief met hun definitieve 2026-budget.

Fatale termijn
De fatale termijn voor dit raadsvoorstel is 17 december zodat er vanaf 1 januari 2026 met duidelijkere kaders gewerkt kan worden. Als de fatale termijn niet gehaald wordt, moet de verordening later met terugwerkende kracht worden vastgesteld. Een ingangsdatum in het verleden staat op gespannen voet met de rechtszekerheid, zeker voor mensen die er met deze verordening op achteruit gaan. Ook zou het met terugwerkende kracht invoeren van de pgb-tarieven technisch mogelijk niet te realiseren zijn.

Gesprek met de stad
In de herijking van de verordening zijn verwijzers betrokken. Ook zijn er twee bijeenkomsten georganiseerd met de adviescommissies om in gesprek te gaan over de wijzigingen in de verordening. De adviescommissies JMG en de Seniorenraad hebben gebruik gemaakt van de geboden mogelijkheid tot advisering. In de bijlagen (3 t/m 6) zijn hun adviezen en de reactie daarop opgenomen. In de implementatie van de verordening en beleidsregels worden ook inwoners betrokken (zie vervolg).

Financiën

De effecten van de gewijzigde pgb-tarieven worden opgepakt binnen de begroting 2026. Voor het overige heeft dit voorstel geen financiële consequenties.

Vervolg
Dit besluit zal na vaststelling op gebruikelijke wijze gepubliceerd worden op www.overheid.nl.

In Q4 worden de pgb-tarieven op de gemeentelijke website gepubliceerd. Ook wordt de overgang voor de implementatie van de herijkte pgb-tarieven ingericht.

Ook wordt vanaf Q4 2025, in lijn met de eerdergenoemde motie ‘zorg dat je het snapt’ gewerkt aan het toegankelijk maken van de verordening en beleidsregels. In samenwerking met de gemeentelijke verwijzers en inwoners worden de communicatiemiddelen van de gemeente Nijmegen (o.a. Vraaghulp) en de gemeentelijk verwijzers op volledigheid gecontroleerd en waar nodig aangevuld en vernieuwd. Dit vanuit het perspectief van de inwoner oftewel met de klantreis als uitgangspunt. Deze werkwijze is ook besproken met de adviescommissies JMG en de Seniorenraad.

Bijlagen
1. Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Nijmegen
2. Overzicht van wijzigingen
3. Advies JMG
4. Reactie JMG
5. Advies Seniorenraad
6. Reactie Seniorenraad